

דו"ח משפטי
לבחינת הסדרה חקיקתית
של נושא הפרייון וההולדה בישראל
נושאי הפרייון וההולדה בישראל הדורשים התייחסותנו;

הפרייה חוץ-גופית

אנו מבקשים להביע את הסתייגותנו מדרישותיהן של יחידות מסוימות להפריית חוץ גופית, המבקשות מבני זוג שאינם נשואים בינם לבין עצמם, להמציא להן הסכמים לחיים משותפים.

תרומת זרע

אנונימיות התרומה - הפרייה חוץ גופית בעזרת תרומה (זרע או ביצית) יצרה עבור זוגות לא-פוריים ועבור נשים רווקות אפשרויות חדשות להורות אולם העלתה לדיון שאלות פרקטיות ומוסריות בדבר סודיות התרומה, אנונימיות התורם ואופן ניהול ומסירת המידע.

תרומת ביצית

החוק אינו מסדיר כראוי את הביטוח הרפואי של תורמת הביצית ואינו מגן עליה מבחינה ביטוחית, בנוסף, החוק מזכה את התורמת בסכום כספי עלוב של 6,000 עד 10,000 שקל (בהשוואה בארה"ב מקבלת התורמת בין \$8000 ל-\$10,000). המחוקק ממשיך לאפשר לנציגי הדת לקבוע מי ראוי להיות הורה.

לא ניתן לעשות שימוש בתרומת הביצית באם הנתרם/ת אינו/ה יכול/ה לשאת היריון, כגון רווקות שיש להן קשיים לשאת היריון ורווקים. אלה כמו גם אלה מעוניינים להשתמש בשירותי פונדקאות, דהיינו לעשות שימוש בתרומת הביצית באמצעות אם נושאת כדי להגשים את זכותם למשפחה וכן בני זוג גברים, שאינם נכללים בחוק החדש.

בנוסף לאמור המלצתנו היא להגביל בחוק את מספר הביציות שמותר לשאוב מתורמות-מתנדבות, זאת מטעמים רפואיים והבטחת ביציות גם לעצמן, ההגבלה תהא לתרומה מקסימאלית עד ל- 10 ביציות, המספר המקובל בשאיבת ביציות בעולם.

על המחוקק להגדיר חובה לבטח נשים תורמות ביציות מפני סיכונים רפואיים הכרוכים בתרומה, כך שיכוסו נזקים לטווח ארוך.

השימוש בתרומת הביצית

ע"פ חוק תרומת הביציות עולה פגיעה חמורה בזכות האישה על גופה ועל תוצריו, שכן על אף שמדובר בביציותיה שלה, היא מנועה מלעשות בהן שימוש עבור עצמה, שלא על דרך השתלתן בגופה, דהיינו בדרך של פונדקאות.

בני זוג שמעוניינים לעבור הליך פונדקאות עם עובריהם במקום אחר בעולם לא יוכל לעשות כן.

מגבלות אלו שאין להן פתרון בחוק, בשל מבנהו וכפי שהקדמנו בפתח דברנו אין ניתנות להשגה וערעור ונדרש לתת עליהן את הדעת.

תרומת ביצית מופרית מאישה א' והשתלטה ברחם של אישה ב'
התקנות בנוסחן כיום אינן מאפשרות לבני-זוג מאותו מין, המעוניינים בהמשך חייהם המשותפים, להשתמש בהפריה חוץ-גופית. ואולם כיון שמדובר בסעיף מפלה ובעייתי יש מקום לתקווה כי ועדה זו תצליח להביא לשינויו.
הקפאת ביציות

הקפאה לנשים שאינן נכללות בחוק או לא יכולות לשאת את ההוצאה הכספית

במדינה המקדשת את ערך הפריור ומאפשרת לנשים לקבל סיוע מלא עד הולדת שני ילדים, נדמה כי דווקא לגבי נשים המבקשות להקפיא את ביציותיהן, בין אם מדובר ברווקות ובין אם מדובר בנשים נשואות, חייבת להיות התחשבות במצבן הכלכלי.
הפונדקאות

בחינת הרחבת זכאות לכריתת הסכם לנשיאת עוברים :

בג"צ הפונדקאות – רטוריקה אופטימית החלטה פסימית

הח"מ סבורה, כי שלילת אפשרות מיחידים ומבני זוג מאותו מין להסתייע בשירותי פונדקאות מהווה אפליה פסולה שאין לה הצדקה עניינית ועומדת היא בניגוד לעיקרון השוויון ולחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ומונעת מהם את זכותם הבסיסית להורות.
הזכות להורות הולכת ומשתרשת בעולם המערבי באמצעות אמנות ומניפסטים הנוגעים לזכויות אדם והכרעות משפטיות.

משפחה חד-הורית

בג"ץ 2458/01 משפחה חדשה ואח' נ' הוועדה לאישור הסכמים לנשיאת עוברים, משרד הבריאות ואח' יצא בקריאה למחוקק לפעול לשינוי החקיקה הקיימת אשר תאפשר גם ליחידים ללא בני זוג להיעזר בשירותי פונדקאות.

משפחות של בני זוג מאותו מין

מוסדות המדינה טרם הכירו בזכויותיהם של בני זוג מאותו מין לאמץ זה את ילדיו של בן זוגו ואף לאימוץ של ילד על-ידי שני הורים מאותו מין יחד.

פגיעה בזכות השוויון

החוקים והתקנות בנוסחם כיום, אינם מאפשרים לבני-זוג מאותו מין, כמו גם לרווקים, לממש את זכותם החוקתית להורות ולהקמת משפחה. הלכה למעשה אנשים אלו מופלים לרעה לעומת בני-זוג הטרו-סקסואליים בכך שמוצבים בפניהם מחסומים בלתי עבירים, דוגמת המונחים וההגדרות הננקטים בחוקים הרלוונטיים ובהם "בעל" ו"אישה" או "בני-זוג שהם איש ואשתו".

הורות הומולסבית

הצעתנו לתיקוני חקיקה

ארגון "משפחה חדשה" שקד על מספר תיקונים בחוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו – 1996 כדלקמן:

1. בחוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996, בסעיף 1, בהגדרת "הורים מיועדים" תבוא ההגדרה "בני זוג לרבות ידועים בציבור, בני זוג מאותו מין או יחיד".
2. בסעיף 2(4) לחוק יתווספו התיקונים הבאים:

א. לאחר המילים "האב המיועד" יבוא "או בהעדר אב מיועד או שלא ניתן להשתמש בזרעו של האב המיועד, הזרע המשמש להפריה חוץ גופית יהיה מתורם או מתרומת זרע בהתאם לתקנות בריאות העם (בנק הזרע), תשל"ט 1979, תורם, לצורך סעיף זה הינו – גבר שזרעו נועד, בהסכמתו, להפרות ביצית של אישה שאינה אשתו ושזהותה אינה ידועה לו". הסיפא לסעיף 2(4) החל מן המילים "והביצית" ועד סוף הסעיף תימחק ובמקומה יבוא סעיף 2(א4).

ב. לאחר סעיף 2(4) יבוא סעיף 2(א4) – "הביצית אינה של האם הנושאת. אם ההורה המיועד הוא איש יחיד או באם לא ניתן להשתמש בביצית של אם מיועדת, הביצית שתשמש להפריה חוץ גופית תהיה מתרומת ביצית לפי חוק תרומת ביציות, התש"ע-2010".

הסדרת תהליכי פונדקאות שבוצעו מחוץ לישראל

על המחוקק לתת דעתו למצבים בהם בבדיקת סיווג הרקמות נתגלה אי התאמה. במקרה זה יש לאשר נוהל אימוץ לאחר שתונפק תעודת לידה של מדינת המוצא לפיה רשום הילד כילדו של ההורה.

אירית רוזנבלום, עו"ד

מייסדת ומנכ"ל – ארגון משפחה חדשה